

Година II.

УЧИЛИЩЕТО излиза два пѣти въ мѣсеца на тѣзи голѣмина. Годишна цѣна прѣдплатена едно бѣло медж. а за отъиъ Турско фр. 7. Спомоществованіята ставатъ за година. Писма неплатени на пощата не сѣ пріети. Твърдѣ дълги и неспокоени дописки оставатъ непомѣтени.

Слистькъ 2-и.

Писма, дописки и спомоществованіята са испращатъ надписани до издателя въ Руссе у печатницата на Дунавската областъ, или направо у писарницата на „Училището“ Телли-сокакъ № 18. Въ Шюменъ до Г-да Братія Р. Ил. Бѣскови.

УЧИЛИЩЕ.

Съдържаніе: Теченето на наукитѣ (продължение отъ сл. 1).— Животоописание на отличній педагогъ Песталоція (продълж. отъ сл. 1).— По възпитаніето на дѣцата (продълж. отъ сл. 1).— Свършене на словото сказано у женското Друж. въ Свищовѣ. Стихотвореніе (страхливко).— Разни.

ТЕЧЕНИЕТО НА НАУКИТѢ.

(Продължение отъ слѣд. 1)

Нѣкои си захващатъ четеніето съ упознаване първо на гласове, че сѣтиѣ прѣминуваѣ на слокове, думи и изреченія. А други изводиѣжъ, съ първата рѣчь на едно какво да е нѣщо, захващатъ да показватъ на дѣцата, като имъ прочетатъ и раздѣлятъ рѣчьта на слокове и гласове, на тогава ги оставятъ да ѣж разгѣдѣтъ и сами. Едни пъкъ захващатъ отъ писване, като даватъ на дѣцата да пишатъ гласове *по генетически рѣдъ*, и подирѣ, отка ги запознае учителятъ съ тѣхъ, земе да състави малки нѣкои думи и т. д. Намиратъ са и такива педагоги, които захващатъ обученіето на дѣцата различно—другояче; но повечето захващатъ съ по единъ гласъ или съ по една буква и полєка лека са сглобява отъ тѣхъ слокове, думи и изреченія⁽¹⁾. Сега да питаме: кой

начинъ е по-добъръ отъ тѣзи, що казахме? Ако попитаме педагогіята, тя ще ни отговори: *Онзи кой е най-близу до природата.* То ще рече: онова начало е право, кое у сичко са съгласява съ природата на прѣдмѣта и съ природнія вървежъ на дѣтето. Сичко що са създава въ природата захваща отъ маничко или отъ просто къмъ сложно. Отъ малкото сѣменце израснува най-голѣмото дърво. Тѣй и ученіето нека да захваща отъ *просто или малко.* Съкога нѣщата почиватъ съвсѣмъ отъ просто, както рєкохмє по прилика на сѣмето, на кое отъ калненіето (прозябеніето) подирѣ ставатъ толкозъ сложни израстенія. Спорѣдъ това криво е да са захващатъ първитѣ уроци съ разказване по общитѣ черти на кое да е нѣщо, както е пакъ едностранчиво и да са спираме много врѣме върху простото. При проститѣ прѣдмѣти трѣбва да са бавимъ толкозъ колкото е потрѣбно, а по-бърже да прѣ-

(1) Таковато обучение на дѣцата бива спорѣдъ *звучната* наречена метода, а не по едноврѣмєното еричанє, съ което са мѣтахъ дѣцата много врѣме, безъ да научатъ нѣщо основно. Нѣбѣхмє поменѣли въ „Училището“ че тая метода са еувєла колко годѣ въ Габрово; но чюдно ни е защо да са потаѣтъ тамкашнитѣ учители (или по добръ да кажемъ учителѣтъ на *звучната метода*, който, казватъ са е изучилъ отъ другато), та да нонапишатъ нѣщо върху това обучение за

да видимъ какъ са прѣподава и прѣ. Ако ли е закупена (монополь) новата метода само за Габрово, то друга работа. Нѣи жєлаємъ да са обнародва и, като видимъ хубавото, да похвалимъ оновова, който залѣга да са распространи това лесно обученіє рѣдомъ въ отєеството нѣи. А съ мѣлченіето друго са разумѣи, и никой нѣма да повѣрва какво Габровєкїи учители на *звучната метода* е до тамъ истѣщенъ въ знаніето си; нѣи кой нєрєбѣча тагтасваніето! Вєсѣчкѣмє, . . .

минуваме онези нѣща кои сѣ сложни. Педагогическо правило е да са върви отъ малко къмъ голѣмо, но това лесно може да са разумѣе накриво; защото, спорѣдъ правилото не трѣбва да са захваща дору отъ най-малкото и тъй да вървимъ напредъ къмъ цѣлината, но на-противъ: онова, що ни служи за прѣдмѣтъ на ученieto, винаги е прилично да са обемне като едно цѣло. Когато захване обучаването на глѣдане и говорене, тогава са зематъ, като прости или малки онези прѣдмѣти, що са намиратъ у дѣтинскія кръгъ, на били тѣ сложни отъ други по-малки нѣщица. Тѣй нѣма да земемъ листа, клона, клончето, стѣблото и корена за единъ простъ прѣдмѣтъ, но дървото сѣ сичката негова цѣлость; защото дѣцата по-напредъ забѣляватъ дървото, а сѣтне частитъ му. Въ изучаването на единъ кой да е езикъ най-лесното е да захванемъ отъ онези нѣща, що са намиратъ наоколо въ къщѣ, сѣ кои трѣбва да упжтимъ дѣцата, като изговарятъ сѣкое нѣщо по име. При четенето и писане истина, че буквата е простъ знакъ на гласа, що бѣлѣжимъ, но за това пакъ трѣбва тѣзи букви и гласове да са изучатъ добръ, защото оттамъ са захваща ученieto. Дѣцата не-трѣбва да са насилватъ изведнѣжъ и безъ мѣрка да написватъ нѣкои слокове и букви убъркано, а да са прѣмине побърже къмъ съединенето на гласовѣтъ у слокове и прѣ.

»Началото е правилно тогава, когато захванемъ само сѣ онези нѣща, що са осѣщатъ чювствително, та послѣ да прѣминемъ на онова кое надминува нашето чювствуване—душевно. Когато дѣтето е твърдѣ чювствително, духътъ му са развива природно само толкозъ, колкото е приело впечатлѣние за вѣкашнитъ нѣща. Дѣятелнй духъ става работа на нашитъ чювства, само ако дѣтето са забавлява у дома сѣ нѣща, кои са огаждатъ отъ чювството му; инакъ ще бжде съвѣтъ противъ природата, кога училището юще отъ първйа день зах-

ване да отстранява дѣцата въ отвлече- ния, т. е. кога учительтъ земе да имъ показва за таквизъ едни нѣща, кои са осѣщатъ умствено. За то трѣбва сѣкое начало да захваща сѣ онова що инте- ресува и което е сходно сѣ цѣлѣта да упжтва чювствителната природа на дѣтето. Очевидно е че сичко онова е до- бро и право, що разработва чювствата; слѣдователно обучаването въ мислѣние и говорене само тогава сѣ природни, ко- гато захваща сѣ упознаване на онѣзи нѣща, що подлѣжатъ на чювствата, а не което надминува границата на дѣ- тинската сила за прѣдставление. Сѣ пър- витъ уроци на четенето и писането вече са обучаватъ чювствата сѣ онова, що са на гласъ изговаря, дѣто усвояваме и различаваме гласовѣтъ, и сѣ рѣцѣ ги бѣлѣжимъ—на дѣската, отдѣто са обу- чава и ухото и окоето.—Най сѣтнѣ ще направимъ добро начало ако захванемъ отъ лесното, и ако учительтъ може да испълни това условие, що казахме по на- предъ. Но учительтъ, който кара малкитъ дѣца да разчленяватъ думитъ на думи, слокове и гласове, той е поченѣлъ отъ тѣжката стѣрна, на билъ вари-колко си вѣщъ въ ученieto. Разумѣва са че ще бжде по-лесно, ако остави дѣцата да изричатъ подирѣ му гласовѣтъ единъ по единъ и запомнятъ гласа у слоговѣтъ. Тѣй сѣщо е и въ писането: буквитъ да са пишатъ една по една, истини че е просто нѣщо, и пакъ не е твърдѣ лесно. Сѣкоя буква е съставена отъ нѣколко криви или прави чертици; слѣдователно до катъ дѣтето немаучи по чертицитъ, кои ще надрасква една по една, пис- ването му ще бжде мѣчно и нечисто. Писането дохожда отъ начертаване на чертици и послѣ отъ прѣписване букви- тѣ и пр.....

»Това е слѣдователно, кое може да направи доброто начало на ученieto да бжде правилно и вървежатъ на наукитъ да е оздравенъ. Но ако и да зависи много отъ доброто начало, пакъ сичко не е свършено. Стой са юще да продѣл-

жаваме онова, що сме започнали и да вървимъ успѣшно къмъ по-важното; то ще рече: да напредваме въ онова, що сме изучили, и да залѣгаме да го свършимъ до край. Защото най-главното е по каква посока ще върви изученото вече на глѣданіе, мислѣние, говореніе, четеніе и писаніе за да са постигне образованіето, кое ще възбуди у дѣцата душевна сила и да ги направи способни за практичния животъ.»

(Продължава се)

Животоописаніе на Песталоцій.

(Продължение отъ сѣст. 1)

Песталоцій са учѣше въ основното Цюришко училище, дѣто слабо напредваше, за което и учителитѣ казваха, че неговата бжджностъ неще бжде твърдѣ отлична. По онова врѣме, както и у цѣлія свѣтъ, въ Цюришкото училище владѣеше мъртвий механизъмъ, а то е отнемало волята на дѣтето за учение. Освѣнъ това въспираще го и суровото учитѣлско постъживане, спорѣдъ тогавашната система, да наказватъ дѣцата съ бой. Но при сичко Песталоцій са вдаваше тамъ, дѣто е намиралъ духовно подбуждане. Въ таковото отношение той благославя, спомнуващицъ Прочютаго Ботмера⁽¹⁾.

Отъ малка той са е отличавалъ по своето смиреніе, що бѣше наслѣдилъ толкозь отъ майка си, колкото и отъ старія си дѣда, Священникъ у селото Хенкъ, при когото честичко походваше и повече въ недѣленъ день. Неговата чистосърдечна набожностъ му вдъхвала неисчерпвана чувствителностъ за правда. Съ тѣзи си добрини, що бѣше усвоилъ отъ дѣтинството си, и кои запази у себѣ си, като отрасте момакъ, много са отличаваше мѣжду сверстниците си, што имаше други прилици на неговата възраст. Едно само го дѣлеше, че той необикна въикашната чи-

стота, или да са поскѣта нѣкога като сѣкой младъ. А таковата му слабостъ караше другитѣ да го непричитатъ; малцина уцѣняваха неговото добродушіе и любовъ къмъ сичко що е природно и просто. Дору и безпримѣрното му благоправіе малко сѣ почитали и ценили. Множеството е тълкувало лошацитѣ стѣрни, и нѣкои сѣ считаха това като една слабостъ, а други пъкъ са подгаврѣха съ него.

Кога вече отиде да са учи въ университетъ, ималъ е у себѣ сръднѣо свидѣтелство за учешето сѣ. Но пакъ Ботмеръ бѣше го запозналъ съ еписаніята на старитѣ класичници (философи); зато са е напечатала у липдавския жюрналъ една Димостенова беседа, приведена отъ Песталоція когато са учѣше въ Цюришкото училище. Попскій домъ на дѣца му до толкозь е ималъ вліяніе на него, што е избралъ да учи Богословскитѣ науки. — Съ каква ли мисль са е заловилъ той на таковото учение? Разбира са, че като духовецъ Пастиръ за въ бжджце, той е смѣталъ да уежществи своето желаніе за благополучието на човѣщината. И наистина е осѣщалъ добрія дѣлъ; по колчимъ е възлазилъ на амвона да казва нѣкоя сѣ проповѣдь, сѣкога са е нѣкакъ заплиталъ и смѣтивалъ. А когато единъ пъкъ продължаваше казаніето сѣ, стори му са нѣщо смѣшно и, отка самъ са засмя, зарече са отъ тогава да не бжде пошъ. Но това му решение юще повече са усили, когато са поевн у него наклонностъ на оптиката, кое го хвърли въ голѣма грижа. Сега са улови въ науката за права. Тѣзи наука го накара да омрази изново грабителството на началници, кои върлуваха, и неговото съзюветвие го неоставяше на мира да глѣда насиліята, що притискаха горкія простъ народъ. Единъ отъ неговитѣ ученици послѣдно врѣме приказва за тѣзи случка тѣй: Песталоцій само веднѣжъ ми е говорилъ, какво любовъ къмъ отечеството и върло потѣпкване на тогавашното изѣдничество толкозь испѣляха неговитѣ гърди, што день и нощъ е мислилъ какъ да му спомогне та лесно да смаже онези, които владѣятъ тирански и съсипватъ народитѣ. Отъ това са е показвало, че бжджцій правникъ ималъ

(1) Ботмеръ е преподавалъ у Цюришкото училище политика и исторія, дѣто е запознавалъ своитѣ ученици и съ най-добритѣ произведения на новата книжевностъ. Той е преподавалъ повече на разговоръ и прочитаніе. . . . Отка е изгубилъ единичкото сѣ дѣте, залѣгналъ е да въспита дѣцата у своето отечество като сѣжи негови рождби (Biographie Pestalozzi 1868).

надежда да стане бранителъ на притесненитѣ и да имъ спечели човѣшки правдини. Но скоро са убеди, наший обиченъ расцаленикъ, че той билъ излъганъ! Песталоциевата природа, пълна отъ въображение, никакъ непристаяше на вѣтърничави законници. Онзи, който огнено бѣше вдушевленъ за най—смѣлитѣ прѣобразованія, познаваше сичкитѣ тънкости на омразното партизанство, кое лесно са не оборва. И що би дочекалъ ако станеше бранителъ за правата на потъпканигѣ сиромаси? нищо друго освѣнъ омразие и неблагодарностъ. Но подпомаганъ отъ свѣти и примѣри на приятелиси Блушля, остана до нѣйдѣ си на сжщето мнѣне до като опасната болестъ го несвали на лѣгло и лѣкаритѣ казахъ, че за неговото здравие, кое не може са поправи инакъ, по хубеве ще стори ако отиде да живѣе за много врѣме на село. Съ това са свърши ученето му въ правата. Отъ онова врѣме има само едно негово съчинение подъ име: „За законодателство и дѣтоубийство“. Другитѣ правични ръкописи нахвърга до единъ въ огъня, като са отрече за винаги да не учи науката за права.—Сега на каква работа да са залови и какво да прави, нито самъ си Пестолоцій знаѣше. Нѣкои си подтвърдяватъ че е рекълъ: „отивамъ да бждж учителъ,“ но то са недоказва, защото той тъкмо слѣдъ осемъ години са е заловилъ на тѣзи работа. Толкозъ само са знае, че тогава наскоро е отишълъ при роднината си доктора Хоца у бернинскій кантонъ, а оттамъ при нѣкого си Цифела, който бѣше прочотъ за своитѣ градини, дѣто били разсадени отъ него. Казуватъ че сжщій Цифель го е подбудилъ да работи за доброто на своя народъ. Отъ човѣколюбиво чувство къмъ селенитѣ и тѣхния миренъ животъ, той намишли да стане най-ревностний селски домовникъ, ступналъ на едно притѣжане (мюлкъ).

(Слѣдга за неговото настаняване у Леицбургско).

ПО ВЪСПИТАНИЕТО.

(Продълж. отъ списъкъ 1).

Много е лъжливо мнѣнието, че дѣтетето като малко оште дѣте не трѣбва да му са придиравъ, че то трѣбва оште отъ малко да о-

пита сичко, че като порасте, то ште му доде умѣтъ, и по лѣсно ште може да надвигна на искушението, или на вжтрѣшното мѣрдане, което го кара на зло. Колкото по малко влияние имжтъ бурата и хавата врѣхъ младата фиданка, до като оште не ѣ заякнжлъ коренѣтъ, толкози по яко тя ште са затемели, и толкози по безопасно ште противостои на лошавото врѣме. Тѣи сжшто колкото по малко сж лошавитѣ примѣри, които имжтъ влияние врѣхъ нѣжната възраст на дѣцата, толкози по яко дѣцата ште са затемелѣтъ въ нравственността, и толкози по безопасно ште противостоятъ отсѣтнѣ противъ влиянията на тѣзи лошави примѣри.

Високото значение на примѣра при възпитанието е очевидно. Сѣки спленъ примѣръ работи на насъ, извиква въ душата ни такъ вози чувство, чи и ний сами пожелавами да сторимъ сжштото: примѣрътъ е искра, до която са допряла хубава праханъ; както искрата работи врѣхъ тази праханъ, тѣи и примѣрътъ работи врѣхъ челѣка; примѣрътъ обогатява съ нравствени сили, оплодотворява нравствениитѣ сѣмена на душата. Спасителѣтъ Христосъ казва: „Азъ ви показахъ примѣръ да вървите по стѣпкитѣ ми.“ Само споредъ този примѣръ Той е можалъ да каже: „Слѣдвайте ми!“ Заштото съ примѣрътъ Той далъ и нравствена сила на животѣтъ, сила, която е имала, и има влияние на сичкитѣ врѣмена, и малко е имала възможностъ да изчезне отъ нравствения свѣтъ. Безъ този примѣръ Евангелието си оставаше само и само отвлечено учение, което штеше да е твърдѣ мжчно да са разбере, и спасението на човѣчеството не можаше са извърши на дѣло.

И тѣи врѣхъ родителитѣ, както и врѣхъ възпитателитѣ, между другото лѣжи и тази длѣжностъ да спасяватъ дѣцата.—Да правятъ отъ тѣхъ благочестиви хора, както да имжтъ любовъ и почетъ за вѣроисповѣднитѣ нѣшта, да имжтъ религиозни чувствования, и да обичатъ и почитатъ родителитѣ си и по горнитѣ си; да правятъ отъ тѣхъ такви хора, които, като развиятъ въ себе си вжтрѣшната челѣшка часть, да придобиятъ въ правата смисълъ доброто име *челѣкъ*.

Нека знаятъ тѣзи, които отхранватъ и въспитаватъ, че само несвързанитѣ могатъ да развързватъ вързанитѣ, че тѣ сѣко правствено искание, което трѣсятъ у дѣцата, задължени са да го уягчаватъ и поддържатъ съ своятъ си примѣръ.

Родителитѣ желаятъ штото дѣцата имъ да са правдиви, и съ старание искореняватъ сѣка лъжа отъ тѣхъ, нъ да ли ште помогне тѣхното старание, ако тѣ лъжатъ сѣки день въ обяснянето си съ хората? За жалостъ нѣкои отъ родителитѣ правятъ това сѣки день и сѣки часъ! Я пакъ да си наумимъ за онези родители, които съ особена нѣкоя радостъ и удоволствие гледатъ дѣцата си като имъ бръштолеватъ неприлични приказки!

Родителитѣ ги извѣстияватъ на прим. че имъ дошелъ въ къшти еди кой си, и търпи да са види съ тѣхъ; тѣ сж студени къмъ него и даже го презиратъ, и ето че до кат' туй лице оште не влѣзло при тѣхъ, тѣ го пеуватъ и мѣмратъ прѣдъ дѣцата си; а пакъ като са прѣдстави отпреди имъ, лицемѣрятъ прѣдъ него и захвашатъ да хортуватъ, че той е единъ отъ най добритѣ имъ приятели. Малко ли сж и таквизъ родители, които кат' че са гърдѣятъ прѣдъ дѣцата, и самохвално изрѣдставятъ гай свѣтлото, което тѣ ужъ втрпили, и сичко што са относя на тѣхъ. И тѣй съ високомѣрието си изварштатъ истината на работата.

Дѣцата, Господа, иматъ тѣнко нравственпо усѣщанне, много по тѣлко и нѣжно отъ колкото порасналитѣ; а спорѣдъ туй тѣ сичко забѣлѣзватъ.

Родителитѣ са стараятъ штото дѣцата имъ да навикватъ да не сж къмъ ништо привързани, и да бждатъ съ характеръ куражливи, си рѣчь да иматъ твърдостъ, постоянство и юначество; пакъ тѣ сами са оплакватъ на най малка несполука и мѣчнотия, не могатъ даже да са стѣрятъ отъ ништо и никакво удоволствие, което отъ многото правяние станжло въ тѣхъ страсть. Сами нито веднѣжъ въ животътъ си не сж пожертвовали нѣшто на добродѣтелта; малко туй, не умѣятъ да умиряватъ своитѣ чувства, тѣй штото въ болестта на дѣтето си, отчаянието и

жалбитѣ имъ само, уголѣмиватъ теглилото на болното.

Свѣтъванията на таквизи безхарактерни родители оставатъ си безъ дѣйствие, като *гласъ възпикитий въ пустынь*.

Ний са оплаквами върху наша пора хора, че са истъгчили, и са страхувами за дѣтето си да не стигнѣ и то на туй състояние, пакъ сами навличѣми три ката кожухи; илашимъ са отъ вѣтъръ и малко развалено врѣме. Е, че колко сж темелни подиръ туй нашитѣ оплаквания?

Ами, я да са опитами макаръ веднѣжъ да кажимъ на дѣцата си: „дѣца, днесъ най добритѣ ястиета и хубавото вино, да занесемъ на онази сиромашка челядъ, дѣто е срѣшто наш'та кжшта, пакъ ний да минемъ само съ чорбицата и съ хлѣбътъ“. Да кажимъ туй на дѣтето, и то съ радостъ ште понести съ насъ заедно. Да направимъ сжштото и въ лошаво врѣме и даже и зимѣ, да кажемъ на дѣцата си: „снѣгътъ и фуртуната беки сж по силни отъ насъ двама ни?“ и кат' кажемъ туй, да трѣгнемъ на кждѣто трѣба. Вѣрвайте че дѣтето добро-хотно ште трѣгне подиръ ни.

Когато родителитѣ най много отъ сички, обичатъ истината, правдината и доброто, и винаги са упражняватъ, въ туй, то и дѣцата имъ ште са навикнатъ на тази нравствена чистота, тя ште стане за тѣхъ животна сила, и за тѣхъ вече нѣма да потрѣбватъ голи думи и пусти порѣчвания какъ да живѣемъ.

(Слѣдова).

С. И. П-въ.

Слово сказано у женското дружество въ Свищовъ.

(Продължение отъ снѣтъкъ 1)

Нѣма образованъ народъ безъ образовани майки; слѣдователно Българскитѣ народъ, като има нужда отъ образование, има прѣдварителна нужда отъ образовани майки. На майката падлѣжи да въведе въ дѣятелний свѣтъ сжшество умствено; да развие чувственнитѣ и умствени неговии сили; да приготви безсмъртната му душа въ изтѣршване на нейнитѣ въ този свѣтъ длѣжности, и

най сѣтиѣ да приготви туй сжштество за вѣчната бжджштностъ.

Прѣдписанитѣ тѣзи длѣжности са налагатъ и на наставницитѣ, нѣ тѣ само тогызъ по лѣсно могатъ да успѣятъ въ това, когато дѣцата сж вече приготвени отъ майкитѣ си; заштото въспитанието на дѣтето трѣба да са начева още отъ тогызъ, когато неговитѣ чувства сж още нѣжни, та впечатления по лѣсно проникватъ прѣзъ тѣхъ въ душата на дѣтето и по лѣсно са запечатватъ въ нея. Каквито впечатления даде майката на дѣтето, таквизъ ште са запечататъ въ неговата душа, т. е. добри или зли, които си оставатъ и за винаги. Тѣй штото, ако сж зли, или много мѣчно са искореняватъ отпослѣ съ училищното въспитание, или пакъ и немогатъ са искорени.

Отъ това заключавами колко е голѣмо значението на майката въ дѣлото на въспитанието на дѣцата и колко майкитѣ могатъ да иматъ влияние въ успѣхитѣ или не успѣхитѣ на училищата на, спорѣдъ както сж тѣ образовани или необразовани, и колко пакъ голѣма и важна е длѣжността на женското дружество, на тѣзи майки, дъштери на общтата ни майка България, въ съдѣйствието за приготвяне на добри, въспитани и образовани бжджшти майки.

Сегашнитѣ момичета, што са учатъ въ училището, ште бжджтъ майки на онези Българи, които до подиръ половинѣ вѣкъ ште съставляватъ Българскиятъ народъ; на онези синове на отечеството, които ште управляватъ общественитѣ работи на народътъ си на отечеството си. Нека прочее въ лицето на тѣзи момичета да глѣдами да приготвимъ за туй Българско поколение таквизи майки, които да го приготвятъ за изпълняването на неговитѣ члѣшки длѣжности, на неговитѣ длѣжности къмъ отечеството му, къмъ държавата и къмъ Бога.

Ний поразвихми тука нуждата за приготвяне на добри и въспитани бжджшти български майки за да са разбере по добрѣ и по напълно тази нужда и значението на тази свята длѣжностъ на женското дружество. При туй прилагами оште, чи и другитѣ длѣжности на туй дружество не помал-

ко значение иматъ; заштото, разглѣдани добрѣ, излѣзва чи повечето отъ тѣхъ иматъ сжштета цѣль, повечето отъ тѣхъ спомагатъ за по лѣсно и по удовлетворително постигание за добри и истински майки на отечеството. Таквизъ могатъ да са напчатъ и настоящитѣ, кога нецѣлнятъ, спорѣдъ колкото имъ допуштатъ ерѣдствата и способноститѣ длѣжноститѣ си като майки, Българи и Християнки.

И бждете увѣрени чи тѣзи ви добродѣтели не ште останжтъ забравени отъ Историата, която ште ви нарича първи побудителки и съдѣйственици отъ женскиятъ полъ за Българското образование. Тѣ ште бжджтъ тѣй сжшто написани въ сърдцата и въ паметта на потомството и въ книгата на вѣчността за ваша слава и за вѣчна ваша награда.

Най сѣтиѣ ви желаемъ честита и веселата година, която дано преминемъ живо и здраво и на крайтъ и да можемъ са похвали съ по много добри общтенолезни и богугодни работи, Аминѣ.

СТИХОТВОРЕНЬЕ.

Страхливко. Ямбъ.

Въ свѣта различни случки ставатъ
И младъ, и старъ въ свой бытъ за славъ,
Пакъ може-быть безъ нежъ прямо
Живѣжтъ, вѣкъ свой прѣминувать.

Тогысь блазѣ томузи, кой-то
Разумно слѣдва ходъ природы,
Кат' слѣдва, казвамъ, все свое-то
Прѣдначено направление.—

Было е врѣмя, и минало,
Кога-то въ този свѣтъ грыждвенъ
Едно момченце е живѣло
Невинно, скромно и плашливо

На растъ, на глѣдъ то ако ѣ дребно,
Нѣ трѣбваше ли чакъ до толкокъ
Отъ кѣщны котки, патки мирны
Отъстрахъ да бѣга настървено?!

Таквъсь му дали въспитанье,
И то до край все страхъ имало
Отъ най дрѣбнико-то дыханье,
На вѣкъ стѣпкъ:—Вай!—ревало;

У татковы му равны двори
Не само коткы, нъ и псета
Кръстосвалы на дол' на горѣ
Игралы даже и праслета;

Нъ всѣко радостно играње
За нашъ страхливка е плашилка.
Залайва псе, а той ся крые
Подъ майчинѣ-тѣ си прѣстилка;

Съсѣ пискѣ, крѣстѣ залелеца:
—Охъ ле ле мале, кой мя гони?
Проклето куче и псепина
Ей тукъ ухапа мя въ колаѣтъ!—

Родителка-та му прѣглупа,
Коса ѣ дълга, пакъ безумна
На мѣсто умъ да го поучи,
А тя го съ думы-тѣ си плаши:

—Бѣжъ, мама, то е куча вѣра,
Мѣжду има бѣсноваты,
По врагъ остала имъ памѣрва,
Че тѣ затрыхъ и чинѣ ти.—

Видѣ-щемъ що сдобы отъ тука,
Отъ тѣсъ глупешкѣ-тѣ поука.—
Еднажъ Иванчо (тѣй ся выкалъ)
Съсѣ по голѣмый три години

Съ едноутробнаго си брата
Излѣзвать двамѣ-та задружно
Да ся расходять по лозя-та
Слѣдъ черкувѣ въ недѣлѣ рано,

Щомъ изминувать въ длѣжъ полето,
Наставать лозны-тѣ заграды,
Едно ми кученце напето
Искоква отъ съсѣдны нивы;

Ухылно жавка и са милква
И камъ Иванча ся опѣтва
Иванчо щомъ го видѣ трѣпна,
Делечъ да бѣга силно припна;

Невинно то какъ всѣко куче
Помысли че Иванчо иска
Да припкаты и да си игражѣ
Погнѣ го и отъ *нефѣ* скивуче.

Иванчо плаче що си може,
А братъ му Петъръ силно выка:
—Иванчо! Ванка! не плаши ся!
Играе си, не бой ся! спри ся!—

Нъ безъ да слуша, той все бѣга
И ся извыва та поглѣдва

Да види (ужъ!) тѣсъ звѣрскѣ—врага,
И хопъ до шѣжъ въ калъ потѣва.

А братъ му тича да го вади
Отъ тѣсъ дълбокѣ воднѣ тинѣ,
Надъ него у несвѣсть застава
Катъ видѣ, че не го достига

Защо-то бѣше въ трапъ до гушѣ
Намысли съ него да ся гурка
Да ся удавятъ (Пазн Боже!),
А не безъ него да ся върне,

За тѣхнѣ честь минува пѣтникѣ,
Познава тѣхнѣ-тѣ опасностьъ,
Кат' Ангелъ и Божѣ посланникѣ
Поднася имъ своѣж-тѣ помощь;

Сѣблѣча си повърхны дрѣхы,
Полеко слазя въ често блато,
Напипва горко-то дѣтенце,
Възвръща му животнѣ дѣйство.

Иванчо много май стоялъ тамъ,
Изгубилъ чувство, былъ замаянъ;
За то добрый имъ избавитель
За-вожда ги у тѣхъ зарадванъ;

Родителе му и лѣкарѣ
Голѣмы май присрѣщать мѣкы,
Додѣ му болкѣ заплѣварять
Да го докарать да не пукне.

Тогысъ Иванчо на постелкы
Разбра (нѣ вече кѣсно бѣше)
Че тѣсъ страдания, мѣкы, болѣ
Отъ суетный-тѣ страхъ търпеше.

Голѣмо право е, дѣца та
Да не задразнять и дърлечкаты
Было животны, че и псета
Кога-то тѣ ги не поврѣждатъ.

А още повече е право,
Кое-то е на противъ глупо
Да нѣмать страха, нито бригъ
Отъ всѣкѣ мирнѣ животинкѣ.

Защо-то всичкы пые знаемъ,
Че кучета-та хапять само
Той, кой-то ги закача, дразни.
—Мирувашъ ли и тѣ мирувать—

Ако Иванчо бѣ безстрашлявъ
Да бѣше ималъ духъ дързость
Не бы ся сторилъ толкосъ глупавъ,
Кога-то псе-то тичка съ драгость

Не щѣше сѣтиѣ болѣдува,
А много былъ радъ и веселъ:
Туй всичко прави умно въспытанъе
Или еднакво нравствено ученье.

Габрово, 1871

В. Хр. Гадославовъ

Сибѣнъ 3-й

отъ Довичъ.

РАЗНИ.

Волъ тѣ.

Нѣкой си баща ся разговаряше единъ день съ дѣтцата си за голѣмото съвършенство, до кое-то може челоуѣкъ да достигне въ сичко чрѣзъ упражненіе и навикновеніе. »Искамъ, каза имъ той, да ви раскажѣмъ върхъ това единъ забѣлѣжителенъ примѣръ. Казватъ, че имало нѣкогы си единъ челоуѣкъ, кой-то пѣтувалъ съ единъ волъ по различни страны; той земалъ това животно на раменѣтъ си прѣдъ голѣмо число зрители, и го носялъ доволно врѣмя на доло, на горѣ изъ улицата; и съ туй той печелялъ много пари.

»Нѣкой си като го попыталъ, какъ е могълъ да достигне до такъвази сила, за да може да носи този волъ, той му отговори: «—Кога то този волъ бѣше малъкъ, азъ го носяхъ всѣ денъ по нѣколко часа, като ся расхождахъ изъ двора си. Истинна живот-но-то става отъ день на день потѣжко; но и силѣтъ ми порастохъ съразмѣрно, тѣй що-то сега тѣжчина та на единъ волъ неможе да мя смаже.

Л. П. П-въ.

Епименидасъ казваше: Сичкитѣ Критяни сѣ лѣжци; а нѣкъ защото и самси бѣше Критянинъ, слѣгалъ е и той, и заради това Критянитѣ не сѣ лѣжци; слѣдователно и Епименидесъ като Критянинъ не е лѣжець и не е слѣгалъ—а нѣкъ тогава Критянитѣ да бждѣтъ лѣжци.—

**Талейрандъ като ся заклѣваше на царя си му каза: Ето, това ми е единайсета клѣтва, Царю, и съ Божата воля прѣстѣпихъ ги сичкитѣ; ако да ма оставѣше Господъ да

поживѣмъ още малко, надѣвамъ се да направѣмъ една дузина.

(Налучи какъ са тѣлкуватъ, читателю, тѣзи двѣ).

Нѣкои си профессоръ у медицинското—лѣкарско—училище, разгѣвѣецъ на одного ученика, запита го изведиѣжъ: дѣ кажи ми право, ако би та ритнѣтъ сега въ гърба кои жили по тѣлото ти щѣхъ да са размѣр-дѣтъ?—жилитѣ на дѣсната ми рѣка, ако би ти хлоснѣлъ една—и—зенеца, отговори ученикътъ.

ПОДАРКИ.

Съ прѣдишнія *слистѣкъ* нѣй бѣхме обнародвали имената на родолюбивитѣ Г-да които благоволихъ да подарятъ отъ „Училището“ за селата въ Орѣховско. Сега ни пишатъ юще за 15, сѣщо подарени, както слѣдватъ:

Единъ пѣтникъ Н. Н. подарява по едно годишно течение отъ „Училището“ за селата: Ленице, Брескъе, Реселецъ, Горникъ, Еница и Крушево.

Г-нъ Цеко Вѣлчевъ за село Бѣла-Слатина. Г-нъ Димитаръ Пековъ за село Селановица. Г-нъ Юнѣ Радулѣвъ отъ Козлодуй подарява за селата Водинъ и Сърбеница. Г-нъ Стоянъ Ивановъ за Бѣлій бродъ. Г-нъ Бушко Нацуловъ отъ Козлодуй подарява за селото Галиче.

Добритѣ ученици отъ Орѣховското училище „Просвѣщеніе“, подаряватъ за селата: Горня-Гюиница, Доля-Гюиница и Мѣнастирище.

Сѣбраи чрѣзъ дружеството „СЕЛСКА ПРОСВѢТА“ въ Орѣхово.

(Въ нашенско, храни Боже, има много дру-жества Мѣжки Женски, както и Български читалища, но до колко тѣ настояватъ и са грижатъ за селата незнаемъ.)

Г-нъ Георги Цанковъ въ Руссе подарява одногод. течение отъ „Училището“ на Г-ца Марія Цанкова въ Габрово.

Слѣдватъ и други, подарени отъ нѣкои родолюбци въ Букурещъ, Гюргево и др.

Отговоръ Г-ну Т. Младенову, учителю въ ОРѢХОВО.

Писмото ви, придружено съ стойноста за 40 спомоществованія на „Училището“ пріе-хъ тѣкмо, и ви благодарѣмъ сърдечно. Даса живи и здрави сички, които милеятъ наро-да си и мислятъ за просвѣщеніето на оте-чеството ни! Вашето желаніе ще бжде ис-пълнено!

Блѣсковъ

Слистѣкъ 3-й са намѣрева подѣ печатъ.—спомоществователитѣ наспора-ватъ, и нѣи савиждаме нѣканѣ насърдени.

Издателъ—стѣпанъ Р. Блѣсковъ.

Руссе, въ печати. на Д. областъ.

طونه ولايتي مطبعه سندھ طبع اولنمشدر